

Po troszku o Toszku

Gminna Gazeta Samorządowa • Toszek • Boguszyce • Ciochowice • Kotulin • Kotliszowice • Ligota Toszecka
Paczyna • Paczynka • Pawłowice • Pisarzowice • Płużniczka • Pniów • Proboszczowice • Sarnów • Wilkowiczki

Rządowa reforma oświaty: argumenty, kontrargumenty, emocje

Nie milną echa dyskusji na temat miejsca realizacji obowiązku szkolnego przez toszeckich szóstoklasistów. Rodzice chcą, aby ich dzieci kontynuowały naukę w klasie siódmej w szkole przy ul. Wilkowickiej. Większość radnych opowiedziała się jednak za przeniesieniem szóstoklasistów do budynku byłego gimnazjum. Rozsądny kompromis zaproponował Burmistrz Grzegorz Kupczyk.

Tegoroczna wymiana argumentów między rodzicami a radnymi na temat miejsca realizacji obowiązku szkolnego szóstoklasistów jest bardzo podobna do dyskusji, która toczyła się w roku ubiegłym. Wtedy również rodzice chcieli zapewnienia swoim dzieciom możliwości kontynuowania nauki w dotychczasowej szkole. Ankietowani w tej sprawie (rodzice) opowiedzieli się za pozostaniem uczniów w klasie siódmej na ul. Wilkowickiej (dwie klasy) i za przejściem dzieci do klasy siódmej na ul. Dworcową (jedna klasa). Większość radnych zdecydowała jednak wówczas o przeniesieniu wszystkich uczniów klas szóstych do budynku byłego gimnazjum. Wiele wskazuje na to, że i w tym roku większość radnych zdecyduje podobnie. Rzeczowa dyskusja na ten temat odbyła się podczas posiedzenia połączonych komisji Rady Miejskiej w dniu 22 lutego. Dyrektor Waldemar Pigulak zaprezentował zebranym symulacje, w których nieuchronne trendy demograficzne (zmniejszająca się liczba uczniów) nakładają się na skutki rządowej reformy oświaty (likwidacja gimnazjum). Wynikała z nich prognoza radykalnego zmniejszenia liczby klas w likwidowanym gimnazjum, co musi przełożyć się na zmniejszenie zatrudnienia części nauczycieli. Głos zabrali także szeroko reprezentowani na zebraniu rodzice. W ich wypowiedziach dominował argument wpływu zmiany

foto: Archiwum UM Toszek

szkoły w ostatnich dwóch latach nauki na jakość wyników nauczania, a także prawo rodziców do decydowania o przebiegu kariery edukacyjnej swoich dzieci. W dalszej dyskusji poruszono m.in. problem dwuzmianowości, której wszyscy zgodnie chcą uniknąć. Dyrektor szkoły przy ul. Wilkowickiej Agata Zawadzka zapewniła, że w przyszłym roku szkolnym dwuzmianowość nie wchodzi w grę, w latach przyszłych natomiast wszystko zależeć będzie od liczby uczniów i liczby klas. Przedstawiciele nauczycieli szkoły przy ul. Dworcowej podnosili problem braku godzin, który będzie szczególnie poważny, jeśli uczniowie klas szóstych miałby w całości pozostać w szkole na ul. Wilkowickiej. Rozsądny kompromis zaproponował Burmistrz Grzegorz Kupczyk. Mając na uwadze przedstawione argumenty, chcąc tak poukładać zadania szkół, aby zachować

pracę dla jak największej liczby naszych nauczycieli, ale też uznając fakt, że szkoła jest przede wszystkim dla dzieci, a rodzice powinni mieć możliwość jej wyboru, proponuję rozpisanie naboru do klas VII zarówno w Szkole Podstawowej im. Gustawa Morcinka, jak również w Szkole Podstawowej im. Ireny Sendler. W ten sposób rodzice będą mogli podjąć decyzję zgodnie z ich wolą, a samorząd pokryje ewentualne koszty tego rozwiązania (kosztem może np. być dodatkowy oddział klasy siódmej) - powiedział Burmistrz Grzegorz Kupczyk. Część radnych uznała propozycję Burmistrza Toszka za niezgodną z rachunkiem ekonomicznym. Toszecki samorząd od lat uzupełnia coroczną rządową subwencję oświatową i dużej mierze współfinansuje zadania edukacyjne. W polityce oświatowej najważniejsze jest dobro uczniów - powiedział Burmistrz Grzegorz Kupczyk.

PROSTO Z URZĘDU

W słowie, w którym zwykle dzieje się tym, co aktualnie – jako samorząd – realizujemy i do czego się szykujemy, chciałbym dzisiaj podzielić się swoimi wątpliwościami dotyczącymi rozwiązań problemów oświatowych, za którymi opowiada się duża część radnych. Podobnie jak w roku ubiegłym, także w tym roku większość radnych, pomijając zupełnie wolę większości rodziców, dąży do przeniesienia wszystkich uczniów klas VI ze szkoły na ul. Wilkowickiej do klas VII w szkole na ul. Dworcowej. Pragnę dodać i podkreślić, że mając w tej sprawie na uwadze dobro uczniów i szanując prawo rodziców do decydowania o edukacji dzieci, patrzę również na bezpieczeństwo zatrudnienia naszych nauczycieli. Trendy demograficzne są nieubłagane. Znaleźliśmy jednak u nas sposób na złagodzenie problemu. Jest nim przejście do zaangażowania nauczycieli wygaszanego gimnazjum do realizacji godzin w klasach VII i VIII w innych szkołach na terenie gminy. Dotychczas w planach zajęć szkół podstawowych (do klasy VI) nie było biologii, fizyki, chemii, geografii itd. Były to przedmioty gimnazjalne. W ramach rządowej reformy przedmioty te pojawiły się w klasach VII i VIII szkół podstawowych. Do ich prowadzenia dyrektorzy szkół podstawowych potrzebują więc nauczycieli specjalistów z gimnazjum. Jeśli godzin tych nie podejmą nauczyciele wygaszanego gimnazjum, dyrektorzy szkół podstawowych powierzą ich prowadzenie nauczycielom zatrudnionym z zewnątrz. Po kilku latach, kiedy szkoła przy ul. Dworcowej uzyska pełną, ośmioklasową strukturę szkoły podstawowej, nauczyciele z ul. Dworcowej, uczący w innych szkołach, będą mogli w większym zakresie objąć godziny w swojej szkole macierzystej. Administracyjne przenoszenie uczniów między szkołami, do czego dąży większość radnych, jest z tego punktu widzenia rozwiązaniem krótkowzrocznym. Pozwoli ono wprawdzie złagodzić pro-

blem godzin dla nauczycieli gimnazjum w ciągu dwóch - trzech najbliższych lat, ale w perspektywie wieloletniej znacznie ten problem pogłębi.

Korzystając z prawa do zwoływania nadzwyczajnych sesji Rady Miejskiej, poprosiłem niedawno radnych, aby ze względu na niezależnie od nas terminy, w trybie nadzwyczajnym podjęli decyzje w sprawach trzech ważnych dla rozwoju naszej gminy projektów: budowy nowego targowiska (na które otrzymaliśmy blisko 1 mln zł. dofinansowania) oraz złożenia wniosków o dofinansowanie (50%) dwóch przedsięwzięć: (1) budowy nowego boiska przy budynku Szkoły Podstawowej im. Ireny Sendler oraz (2) remontu basenu przy Szkole Podstawowej w Paczynie (przedsięwzięcia te wymagają zmian w budżecie gminy, konieczna do ich podjęcia była zgoda Rady Miejskiej). Decyzja zapadła po obszernej i momentami emocjonującej wymianie argumentów. Co jednak znamienne, za uwzględnieniem wspomnianych przedsięwzięć w budżecie gminy opowiedziało się tylko pięcioro obecnych na sesji radnych (Rudolf Bartela, Sylwia Cebula, Inga Potkova, Herbert Kocur, Ewald Laksa; nieobecni byli panowie Tadeusz Kobiernik i Adam Konieczny), pozostali wstrzymali się od głosu.

Dobre funkcjonowanie wspólnoty samorządowej wymaga podejmowania różnych decyzji. Kiedy chodzi np. o zlecenie wymiany pieca w mieszkaniu komunalnym czy remont drogi - skutki podjętych decyzji widać szybko i szybko można je oceniać. Są jednak obszary (np. pozyskiwanie środków zewnętrznych, polityka oświatowa), w których podejmowane decyzje dotyczą procesów długofalowych - wieloletnich. Te decyzje procentować będą dopiero po latach. Zamierzam konsekwentnie przekonywać do długofalowego myślenia o rozwoju naszej gminy. Jestem zwolennikiem rozwiązywania problemów w taki sposób, aby nie tylko mieć spokój na dziś, ale aby myśleć także o tym, co będzie jutro i pojutrze. Wierzę, że osób myślących w ten sposób jest sporo.

Na koniec chciałbym raz jeszcze życzyć, aby wielkanocne dni były pełne radości, nadziei i umacniania więzi z bliskimi. Radosnych Świąt Zmartwychwstania!

**Burmistrz Toszka
Grzegorz Kupczyk**

Bezpłatna komunikacja dla dzieci i młodzieży do 16 roku życia

Od dnia 28 lutego 2018 r. istnieje techniczna możliwość kodowania 100% ulgi na kartach SKUP dla dzieci i młodzieży zamieszkałej na terenie naszej gminy oraz pozostałych gmin nie wchodzących w skład Metropolii.

Ulgi można kodować we wszystkich Punktach Obsługi Klienta na terenie MZKP w Tarnowskich Górach i KZK GOP (najbliższy taki punkt znajduje się w Pyskowicach przy ul. Wojska Polskiego 17). Aby nabyć ulgę, trzeba mieć ze sobą ważną legitymację szkolną dziecka. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, do 31 marca ważna legitymacja szkolna stanowi także dokument uprawniający dzieci i młodzież, zamieszkałe na terenie naszej gminy, do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji publicznej trzech największych na Śląsku organizatorów transportu zbiorowego – MZKP w Tarnowskich Górach, KZK GOP oraz MZK Tychy. Od 1 kwietnia 2018 r. bezpłatny przejazd środkami komunikacji publicznej będzie możliwy wyłącznie na podstawie odpowiednio zakodowanych kart SKUP.

SD

Dzienny Dom Seniora w Toszku

Pozyskaliśmy prawie 300.000 zł środków rządowych na utworzenie w Toszku Dziennego Domu Pobytu dla Seniorów! Ponieważ zmniejsza się liczba ludności, zwiększa się liczba osób starszych, i wydłuża się średnia życia (także w naszej Gminie), wychodzimy tym trendom naprzeciw. Do końca bieżącego roku w Toszku powstanie Dom Dzienny Seniora, na który zaadaptowana zostanie część budynku dawnego klasztoru sióstr boromeuszek (ul. Strzelecka 17). Opiekę znajdzie w nim 20 osób starszych (60+) z terenu naszej Gminy: osamotnionych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, nieaktywnych zawodowo lub wymagających usług opiekuńczych.

DDK

Szanowni Państwo, Drodzy Mieszkańcy Gminy Toszek!

Wielkanoc jest szczególnym czasem kiedy rozmyślamy i świętujemy z jednej strony Zmartwychwstanie Pańskie, z drugiej wiosenne przebudzenie wszystkiego, co daje nadzieję na lepsze jutro i wiarę we własne możliwości. W tym szczególnym okresie przyjmijcie Państwo najserdeczniejsze życzenia, aby ten niedzielny poranek, w którym Bóg zwyciężył śmierć, stał się źródłem siły do pokonywania trudów codzienności, by umacniał nas w dążeniu do dobra, a wrażliwość na drugiego człowieka uczynił naszym wiernym przewodnikiem. Niech świąteczny nastrój zapanuje we wszystkich domach, budzi nasz optymizm i wzajemną życzliwość.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Toszku
Krzysztof Klonek

Burmistrz Toszka
Grzegorz Kupczyk

Dzień Sołtysa w naszej gminie

Doceniając rolę Sołtysów jako liderów lokalnej społeczności, Burmistrz Toszka Grzegorz Kupczyk, z okazji przypadającego Święta Sołtysów, zaprosił wszystkich naszych liderów sołectw na spotkanie, które odbyło się w Sali Ciochowskiego Domu Weselnego. Wydarzenie przebiegało w miłej atmosferze był czas na życzenia, wręczenie upominków, a także degustacja. W spotkaniu uczestniczył Pan Krystian Kielbasa – Radny Sejmiku Województwa Śląskiego, były sołtys Proboszczowic. Pragniemy złożyć serdeczne podziękowania wszystkim sołtysom za pełnienie tak ważnej funkcji dla lokalnego samorządu. Niech ta trudna i odpowiedzialna służba będzie źródłem satysfakcji i zadowolenia, a wszystkim działaniom towarzyszy ludzka przychylność i życzliwość.

JR

Rajd Pamięci

W północnej części powiatu gliwickiego istnieją dwa miejsca w szczególny sposób przypominające o tragicznych wydarzeniach, które na naszej ziemi miały miejsce już po zakończeniu II wojny światowej. Pierwsze z nich to pomnik poświęcony ofiarom obozu NKWD w Toszku, drugie zaś – krzyż na Polanie Śmierci w Hubertusie przypominający o zbrodni popełnionej na żołnierzach antykomunistycznego podziemia. 1 maja chcielibyśmy te dwa miejsca połączyć – poprzez udział w Polsko-Niemieckim Rajdzie Pamięci. Rozpocniemy o godz. 10:00 od krótkiej uroczystości w miejscu, w którym w masowych grobach spoczęli zmarli w toszeckim obozie. Jego dramatyczną historię przypomni dr Sebastian Rosenbaum, współautor wydanej niedawno publikacji „Turma-łagier Tost” (również w Hubertusie stan wiedzy na temat związanych z tym miejscem dramatycznych wydarzeń z września 1946 roku przedstawi dr Rosenbaum).

W drogę do Hubertusa wyruszymy na trzy sposoby. Grupa biegaczy – trasą przez Oracze, Płużniczkę i Dąbrówkę, rowerzyści – przez Goj, Wiśnicze i Świbie, zaś dokładny przebieg szlaku konnego zostanie wyznaczony w najbliższym czasie. Dla biegaczy przewidujemy możliwość udziału w formie czteroosobowej sztafety, reprezentującej organizację, instytucję, czy środowisko. Po części oficjalnej uczestni-

Toszecka Drużynowa wyróżniona!

W Miejskim Domu Kultury „Bogucice - Zawodzie” odbyła się IX Gala Mistrzów Harcerstwa, podczas której dwoje drużynowych z Hufca ZHP Ziemi Gliwickiej zostało wyróżnionych za swoją pracę listem pochwalnym naczelnika ZHP - hm. Anny Nowosad. Nagrodzonymi drużynowymi są pwd. Sandra Klonek - drużynowa 16 Toszeckiej Drużyny Harcerzy Starszych „Iskra” oraz pwd. Wojciech Olejko - drużynowy 6 Gliwickiej Gromady Zuchowej „Wielcy Indianie”. Laury dla drużynowych przyznane są za szczególną postawę, zaangażowanie, a także wykazanie się w swojej działalności instruktorskiej pracą z zu-

chami i harcerzami. Pani Sandrze i Panu Wojciechowi serdecznie gratulujemy!! Czuwaj!

phm. Katarzyna Moskała
Zastępca Komendanta Hufca ZHP
Ziemi Gliwickiej

cy zaproszeni zostaną do wspólnego posiłku. Dla biegaczy zapewniony zostanie transport powrotny do Toszka.

O szczegółach dotyczących zapisów poinformujemy w najbliższym czasie na plakatach. Już dzisiaj w imieniu organizatorów – Gmin Toszek i Wielowieś, kół DFK z Toszka i Wielowoi, TPZT, CK „Zamek w Toszku” i Stowarzyszenia Miłośników Koni „HUBERTUS” – zapraszamy do włączenia się do tej inicjatywy.

Michał Matheja

Gotowi do biegu, start!

Za oknami nie widać jeszcze oznak wiosny, skłaniających do sportów na wolnym powietrzu, lecz MY jesteśmy już gotowi do zapowiedzi interesujących wydarzeń sportowych, które odbędą się w kwietniu i w maju br. w naszej gminie 21 kwietnia zapraszamy do Kotulina na II Bieg im. Marka Pawłowskiego, któremu towarzyszy wydarzenie związane z Dniem Rodziny. Bieg to memoriał na cześć Marka Pawłowskiego zmarłego nauczyciela kotulińskiej podstawówki, zaangażowanego w promowanie sportu na terenie naszej gminy, wieloletniego samorządowca. Or-

ganizatorem imprezy jest komitet przy Szkole Podstawowej w Kotulinie.

Wartym uwagi wydarzeniem sportowym jest również IV Bieg o Złotą Kaczkę. Rywalizacja dorosłych, ale i dzieci w kategoriach biegowych i nordic walking to alternatywa na sportowe przeżycie jednego z weekendów majowych. Organizatorami są Małgorzata i Bartłomiej Woźniak wraz z Centrum Kultury „Zamek w Toszku”. Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa!

JR

Rusza remont ul. Zamkowej

Za kwotę blisko 290.000 zł przeprowadzony zostanie generalny remont ul. Zamkowej. Reprezentacyjny trakt zostanie wykonany z kostki kamiennej 19/21 cm natomiast chodniki z nieco mniejszej kostki granitowej. Wyłoniony wykonawca zobowiązał się do wykonania zadania w okresie nie dłuższym niż 9 tygodni (roboty ruszają po świętach) oraz udzielenia na wykonane prace 6-letniej gwarancji nie krótszej niż 4 lata. Sygnalizujemy, że w okresie realizacji zadania (prace będą prowadzone etapami) ruch samochodowy w rejonie ul. Zamkowej będzie wstrzymywany. O szczegółach będziemy informować, także we współpracy z parafią.

PK

Pomagamy!

foto: Iwona Kalinuk

W historii Szkoły Podstawowej w Pniewie można odnaleźć informacje dotyczące włączania się uczniów w szlachetne inicjatywy charytatywne „Góra Grosza” i „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”. Uczniowie z wielkim zapałem przystępują do niesienia pomocy wszystkim, do których mają trafić zbierane pieniądze. Wiedzą, że w tym roku wesprą one dzieci, które z różnych przyczyn nie mogą wychowywać się we własnym domu („Góra Grosza”), a także trafią do szpitali, aby wyrównywać szanse w leczeniu noworodków („Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”). Na każdego ucznia wspierającego akcję, poza serduszkami, czekał w tym roku pyszny kawałek ciasta, upieczonego na tę okazję przez nauczycieli. Warto wspomnieć, że nasi uczniowie i nauczyciele odwiedzili także Dom Pomocy w Wiśniczu, gdzie przedstawili pensjonariuszom jasełka pt. „Tak! On jest Królem” oraz podarowali własnoręcznie wykonane metodą origami – choinki. Ponadto przeprowadzili na terenie szkoły zbiórki gier edukacyjnych, pampersów oraz odzieży dla wychowanków Gliwickiego Ośrodka Opiekuńczo - Wychowawczego. To lekcje empatii i zrozumienia drugiego człowieka. Warto pomagać, bo dobro zawsze wraca!

Mariola Kałuska

Pniów: sukcesy sportowe, muzyczne i językowe!

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Pniewie: Jakub Piwowarski i Maciej Jeleń, zdobyli mistrzostwo Powiatu w Tenisie Stołowym oraz II miejsce w ćwierćfinale Wojewódzkiego Turnieju Tenisa Stołowego. Natomiast uczniowie klas drugiej i trzeciej zajęli II miejsce w XXVI Konkursie Piosenki Niemieckiej w Zabrze. Gratulujemy!

Mariola Kałuska

Kotulin: sukcesy artystyczne

Zespół „Sternchen” w składzie: Emilia Pallus, Kinga Krupa, Karolina Walczak, Julia Szewczyk, Denis Widera i Szymon Jarzyński, zajął 1 miejsce w kategorii

zespołów w III Wojewódzkim Konkursie Poezji i Pieśni Niemieckojęzycznej w ramach Dni Mniejszości Narodowych w Gliwicach. Zespół „Eins, zwei, drei...” w składzie: Agata Powróśło, Agata Szewczyk, Kamila Krzysztyniak, Kaja Mirkowska i Aleksandra Pieruch, zajął 2 miejsce w kategorii zespołów w swojej grupie wiekowej. Konkurs odbył się pod patronatem Prezydenta Miasta Gliwice i Śląskiego Kuratora Oświaty. Uczennica kl. V Aleksandra Pieruch zajęła II miejsce w Miejskim Konkursie Plastycznym organizowanym w Szkole Podstawowej nr 24 im. Powstańców Śląskich w Rudzie Śląskiej. Ola wykonała pracę o tematyce patriotycznej. W dniu 19 lutego 2018 roku w Szkole Podstawowej im. B. Chrobrego w Chechle odbył się VIII Spichlerzowy Przegląd Etnolektów „Godomy po naszymu – je zech stond”. Został on zorganizowany przez Fundację Lokalną Grupa Działania „Spichlerz Górnego Śląska”. Uczeń naszej szkoły Szymon Grochła, przygotowany przez p. Beatę Grochlę, zdobył tytuł laureata półfinału i będzie reprezentował nie tylko naszą szkołę, ale i Gminę Toszek w finale 6 kwietnia 2018 r. w Kochcicach.

Beata Grochła

Kotulin, Toszek, Paczyna: sukcesy sportowe

foto: Adam Henne

Uczniowie z Kotulina uczestniczyli w zawodach powiatowych w Wielowsi w badmintonie. W kategorii dziewcząt reprezentowały nas Kinga Krupa i Paulina Stenchły, które zajęły IV miejsce. W kategorii chłopców rywalizowali Patryk Maśnica i Mateusz Krzykawski, zajmując miejsce II.

Gminne mistrzostwa w siatkówce dziewcząt i chłopców odbyły się 27 lutego 2018 r. w kotulińskiej podstawówce. W turnieju brały udział drużyny z Toszka, Paczyny i Kotulina. W kategorii dziewcząt najlepsze okazały się zawodniczki naszej szkoły, następne miejsca przypadły dziewczynom z Toszka i Paczyny. W kategorii chłopców zwyciężyła drużyna z Toszka, nasi reprezentanci zajęli II miejsce. Zawody zgromadziły wielu uczniów naszej gminy. Wszyscy otrzymali pamiątkowe medale, a dla każdej z drużyn były również piłki i puchary. Szkołę Podstawową w Kotulinie godnie reprezentowali: Dziewczyny: Kinga Krupa, Paulina Stenchły, Wiktoria Orzechowska, Agata Szewczyk, Julia Woźnica. Chłopcy: Szymon Grochła, Se-

bastian Trzensiok, Tobiasz Kampa, Marek Holewa, Kacper Szufła, Mateusz Krzykawski, Marek Orzechowski, Arkadiusz Woźnica. Impreza odbywała się pod czujnym okiem pana Adama Henne.

Beata Grochła

Teatr oczami dziecka

Teatr rozwija wszechstronnie, wzbogacając świat dziecka nowymi treściami. W samym przedszkolu dzieci uczestniczą w przedstawieniach teatrów objazdowych. Wyjątkowym wydarzeniem jest jednak wyjazd na spektakl. Właśnie 8 marca przedszkolaki z Toszka pojechały do Strzeleckiego Ośrodka Kultury na przedstawienie „Plastusiowy pamiętnik”, które zostało wykonane przez aktorów teatru z Wrocławia. Przeżywając przygody Plastusia i jego przyjaciół dzieci miały okazję podziwiać scenografię i żywą grę aktorów, którzy zapewnili widzom doskonałą zabawę.

Agata Konopka

Znamy oblicze toszeckiego smogu!

foto: Kornelia Rzepka

Za sprawą czujnika jakości powietrza, który został zamontowany na budynku Szkoły Podstawowej im. Ireny Sendler w Toszku, po raz pierwszy u nas mierzony jest poziom pyłu zawieszonego w powietrzu (PM) o średnicy do 10 mikronów (którego cząstki docierają do górnych dróg oddechowych i płuc) oraz o średnicy do 2,5 mikrona (którego cząstki przez płuca przenikają do krwi). To właśnie te zanieczyszczenia stanowią ważny - choć nie jedyny - składnik smogu, który w Polsce przyczynia się do przedwczesnej śmierci około 48 tys. osób rocznie. Oprócz badania jakości powietrza czujnik prowadzi pomiary temperatury, wilgotności względnej i ciśnienia atmosferycznego. Czujnik ten udało się pozyskać w ramach konkursu „Wiem, czym oddycham” dzięki głosom mieszkańców gminy. Wyniki aktualnych pomiarów można śledzić na stronie map.airly.eu/pl lub za pomocą darmowej aplikacji Airly. Dostępne tam są również dane historyczne (z poprzedniej doby) oraz prognozy poziomu zanieczyszczeń na najbliższe 24 godziny. Zaangażowanie Szkoły Podstawowej im. Ireny Sendler w Toszku w pozyskanie czujnika smogu dla lokalnej społeczności to pierwszy krok w kierunku poprawy jakości powietrza w naszym mieście. Kolejne kroki

musimy teraz podjąć my – mieszkańcy Toszka. Szerzej na ten ważny temat: www.toszek.pl.

Kornelia Rzepka

Toszeckie dzieci współpracują z OZOBOTEM

Klasa I a SP im. Ireny Sendler w Toszku bierze udział w ogólnopolskim programie edukacyjnym „Uczymy Dzieci Programować”, którego organizatorem jest marka EduSense. Co tydzień uczniowie mają do wykonania jedno zadanie z zakresu kodowania. Zadania są podzielone na takie, które wykonuje się z Ozobotem - niewielkim robotem o wielkich możliwościach oraz typu offline, które polegają na kodowaniu na dużej macie lub matach mniejszych do zadań w grupach czy indywidualnych. To, co dzieci obecnie traktują jako zabawę, będzie fundamentem do dalszego rozwoju w tej dziedzinie na kolejnych szczeblach edukacji.

SP im. Ireny Sendler w Toszku

Remont świetlicy w Ligocie Toszeckiej

Marzeniem dzieci mieszkających w Ligocie Toszeckiej była nowa i zadbane świetlica wiejska. Dzięki oddolnej inicjatywie mieszkanki Gminy Toszek, a zarazem opiekunki świetlicy opiekuńczo-wychowawczych toszeckiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz podjętej przez nie współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Toszeckiej i sołtysiem Ligoty Toszeckiej mieszkańcy będą mogli w sierpniu spotkać się w wyremontowanej sali. TPZT otrzymało dofinansowanie na modernizację i wyposażenie sali świetlicowej oraz toalety w wysokości 30 000 zł z Fundacji BGK w ramach programu „Moja Mała Ojczyzna”.

Zadanie będzie realizowane od 19 marca do 31 sierpnia. Prace remontowe powinny rozpocząć się wiosną i zakończyć wraz z rozpoczęciem wakacji. W sierpniu planowane jest uroczyste otwarcie świetlicy, na które już dziś zapraszają organizatorzy. Dzięki pozyskanym środkom zostanie zainstalowane w świetlicy ogrzewanie, gruntowanie wyremontowane ściany, odnowiona drewniana podłoga, zakupione niezbędne wyposażenie. Powstanie także minibiblioteka dla mieszkańców.

Realizacja przedsięwzięcia umożliwi dzieciom oraz dorosłym spędzanie wolnego czasu w miejscu przyjaznym i sprzyjającym integracji społecznej. Świetlica wiejska w Ligocie Toszeckiej jest jedynym miejscem, w którym mieszkańcy mogą się spotkać.

Partnerami projektu są: Gmina Toszek, Sołectwo Ligota Toszecka, Ośrodek Pomocy Społecznej w Toszku oraz Centrum Kultury „Zamek w Toszku”.

Katarzyna Muszyńska i Grażyna Wallus

Projekt „Remont świetlicy wiejskiej w Ligocie Toszeckiej” dofinansowano ze środków Fundacji BGK w ramach programu „Moja Mała Ojczyzna”

EkoWalentynki – czyli zbierzemy dla Ziemi 1 milion zużytych baterii!

W Dniu Zakochanych Szkoła Podstawowa w Paczynie uczestniczyła w organizowanej już po raz VIII. ogólnopolskiej akcji edukacyjnej „EkoWalentynki – czyli kochamy recykling!”. W ramach akcji organizatorzy planowali zebrać minimum 1 milion sztuk zużytych baterii, rozdając za nie słodkie serduszka: czekoladki, pierniki i lizaki oraz oczywiście walentynkowe kwiatki - mówi pomysłodawca akcji, ekolog i podróżnik Dominik Dobrowolski.

Od wielu lat w ramach „EkoWalentynek” udowadniamy, że podczas święta zakochanych, na to najwspanialsze uczucie zasługuje również Ziemia. Przypominamy, że codzienna troska o otaczający świat jest najlepszym dowodem miłości do naszej planety. Zbiórkę baterii i elektroodpadów (będziemy prowadzić właśnie od 14 lutego do 22 kwietnia 2018 roku - czyli do Dnia Ziemi! W akcję zaangażowało się ponad 70 miejscowości w całej Polsce i tysiące wolontariuszy. Tak jak w poprzednich edycjach partnerami „EkoWalentynek” są: REMONDIS, Electrorecycling, Electro-System Organizacja Odzysku i Europejska Platforma Recyklingu.

foto: Agnieszka Kural

Agnieszka Kural

Po troszku o Toszku

WYDAWCA:

GMINA TOSZEK

ul. Bolesława Chrobrego 2, 44-180 Toszek

REDAKTOR NACZELNY:

Piotr Kunce

KONTAKT DO REDAKCJI:

tel.: 32 237 80 37 lub 30

e-mail: gazeta@toszek.pl

NAKŁAD: 2000 egzemplarzy

ŁAMANIE I DRUK:

Drukarnia EPIGRAF

ul. Bernardyńska 19, 44-100 Gliwice

tel. 32 279 08 56; www.epigraf.com.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania zmian i skrótów w nadesłanych listach i artykułach. Nadesłane materiały nie będą zwracane.

Märchenabend, czyli Wieczór Bajek

fol. Michał Matheja

16 marca toszeckie koło DFK już po raz siódmy zaprosiło dzieci do udziału w bajkowym wieczorze. Choć formuła spotkania nieco się zmieniła – uśmiechy na dziecięcych buziach towarzyszą imprezie niezmiennie od pierwszej edycji.

W latach poprzednich uczestnicy spotykali się w gościnnych progach „Złotej Kaczki” na przełomie listopada i grudnia, tuż przed pierwszą niedzielą Adwentu. Ze względu na to, że od roku 2017 w kalendarium wydarzeń organizowanych w Toszku późną jesienią pojawił się pochód św. Marcina, termin „Wieczoru Bajek” przesunięty został na ostatnie dni kalendarzowej zimy. Nie wpłynęło to na frekwencję, w piątkowy wieczór do Pizzerii przybyło ponad 50 dzieci – głównie z klas dwujęzycznych.

Roli gospodarza wieczoru podjęła się Aleksandra Kupczyk, germanistka z toszeckiej Szkoły Podstawowej im. G. Morcinka. Novum w programie wydarzenia były występy gości spoza Toszka, zajmujących się bajkami nie tylko od święta. Ks. prof.

Grzegorz Poźniak z Diecezjalnego Instytutu Muzyki Kościelnej w Opolu zaprezentował dzieciom opowieść własnego autorstwa – „Biedronka Ilonka i jej kropeczki”. Muzyczne fragmenty bajki wykonał działający przy toszeckim DFK zespół wokalny „Con Colore”. Drugim punktem programu było przedstawienie teatralne „Frau Holle” („Pani Zima”) – na podstawie znanej bajki braci Grimm. Po przerwie w sprawdzonej już w latach ubiegłych formule trzy kolejne historyjki odczytały trzy panie w trzech wersjach językowych. Aleksandra Kucharczyk zaprezentowała opowieść „Krem biały jak śnieg” – o odkryciach pochodzącego z Gliwic Oskara Tropolowitza. Anna Havemeister przedstawiła historię „śląskiego Kopciuszka”, czyli Johanny von Schaffgotsch, zatytułowaną „Łód zera do milionera”, zaś Dorota Matheja w tekście „Darüber wie der Teufel menschliche Wünsche erfüllt” opowiedziała historię diabełka, który został zmuszony do spełniania życzeń ludzi. Nie zabrakło quizu z nagrodami i serdecznych podziękowań dla czytających. Reakcja dzieci na pytanie, czy wezmą udział w kolejnym „Märchenabend” – nie pozostawia wątpliwości. Kolejny „Wieczór Bajek” zorganizowany zostanie w marcu 2019 roku. Projekt został wsparty ze środków Gminy Toszek w ramach tzw. „małych grantów”.

Michał Matheja

Szymon Hołownia był gościem „Zamkowych wieczorów z kawą i kulturą”

Młodszy znany jest przede wszystkim, jako prowadzący „Mam talent”. Poza udziałem w popularnym telewizyjnym show, jest także autorem kilkunastu książek, współpracował lub współpracuje z wieloma opiniotwórczymi mediami, prowadzi również własną aktywną działalność w mediach społecznościowych. Licznie zebranym uczestnikom spotkania,

fol. Marcin Witkowski

które odbyło się 21 marca na Zamku, dał się również poznać, jako człowiek bardzo zaangażowany w niesienie pomocy potrzebującym w Afryce - patronuje dwóm fundacjom (Kasisi, Dobra Fabryka). W ramach spotkania, które trwało ponad 2 godziny, Szymon Hołownia z dużym zaangażowaniem opowiadał o osobistym przeżywaniu wiary, o stosowaniu Ewangelii w życiu współczesnych

ludzi. Na liczne wypowiedzi gościa bardzo żywo reagowała publiczność. Partnerami spotkania byli Miasto i Gmina Toszek, Parafia św. Katarzyny Al. w Toszku, Centrum Kultury „Zamek w Toszku”, Wojciech Krupień - Restauracja Złota Kaczka oraz firma Robert Hajduk Pokrycia Dachowe.

PK

Dobra passa Toszeckiej Akademii Piłkarskiej

Luty i Marzec br. przebiegały pod kątem rozgrywek ligi halowej podokręgu Zabrze w którym udział wzięło około 160 zespołów w czterech kategoriach wiekowych. Podczas turnieju w Toszku sukces osiągnęła drużyna Orlików trenera Piotra Kasprzaka, która wygrywając turniej, zakwalifikowała się do finału halowej ligi podokręgu Zabrze.

fol. Archiwum UM Toszek

Skład zespołu trenera Piotra Kasprzaka Drużyna Orlików: Sebastian Trzensiok, Łukasz Popek, Sebastian Dziuba, Florian Kusz, Wojtek Pondo, Kamil Kopel, Patryk Maśnica, Kopytko Marcin

Ciekawiej zrobiło się trzy tygodnie później, gdy podczas turnieju w Sośnicowicach drużyna Żaków trenera Dawida Mainki również wygrała turniej. Tym samym w finale ligi halowej podokręgu Zabrze mieliśmy dwie drużyny. Jak na nasze możliwości czy to organizacyjne, finansowe a nawet kadrowe to niesamowita sprawa. Napędzamy to optymizmem na przyszłość i motywujemy do dalszej pracy z młodzieżą.

fol. Archiwum UM Toszek

Skład zespołu trenera Dawida Mainki Drużyna Żaków: Magdalena Dworczyk, Adam Klonek, Kacper Barucha, Fabian Operskalski, Samuel Kobinski, Jakub Kurzatz, Kamil Trzensiok

W trakcie turnieju z trenerem TAP Toszek skontaktował się przedstawiciel podokręgu Zabrze w celu zaproszenia naszych zawodników Kamila Kopel oraz Sebastiana Dziuby na konsultacje kadry podokręgu Zabrze. Tak miła niedziela była także udziałem naszych wiernych kibiców którzy wraz z zawodnikami udali się na zawody autokarem zorganizowanym i opłaconym ze środków pochodzących z Gminy Toszek. Wśród kibiców byli rodzice zawodników, ich koledzy z drużyny, a także Zastępca Burmistrza Toszka Piotr Kunce i Przewodniczący Rady Miejskiej w Toszku Krzysztof Klonek. Wsparcie organizacyjne i techniczne zapewnił trener Roman Klak. Wszystkim należą się słowa uznania i podziękowania.

Piotr Kasprzak

Złoto, srebro i brąz dla Toszka

Podczas tegorocznych, XXXVI Halowych Mistrzostw Polski Seniorów w łucznictwie przeprowadzonych 23-25 lutego 2018 w Wilkowicach koło Żywca, nasz toszecki Compound Team Klubu Łuczniczego A3D TOSZEK uczestniczył w składzie Marcin i Filip Szelaąg, Łukasz Przybylski, Krzysztof Czarnecki i Władysław Andruszkiewicz, w asyście trenera i kierownika ekipy Romana Krupy. Podczas sobotnich kwalifikacji, w pierwszej części zawodów Filip zajął 2 - miejsce, a w drugiej Łukasz 1 - miejsce strzelając rekordowy wynik i wygrywając jednocześnie ten etap rywalizacji. Na uznanie zasługują wszyscy toszeccy łucznicy, którzy bardzo dobrze zaprezentowali się wobec rekordowej ilości startujących 40 zawodników bloczkowymi z całej Polski ze ścisłą czołówką na czele. W drugim dniu zawodów, podczas eliminacyjnych strzelań pojedynkowych i przy bardzo zaciętej walce, Łukasz Przybylski zdobył Srebrny Medal i tytuł Halowego Wicemistrza Polski, a Filip Szelaąg Brązowy Medal i tytuł Halowego II Wicemistrza Polski Seniorów na rok 2018. Dwa tygodnie później, 9-11 marca 2018r. w odległym Zamościu rozegrane zostały Halowe Mistrzostwa Polski Juniorów i Młodzieżowców. Razem z trenerem i jednocześnie tatą Marcinem udział w tych zawodach wziął Filip Szelaąg, „flagowy” junior A3D TOSZEK, wygrywając w pierwszym dniu kwalifikacje wynikiem 576, będącym najwyższym spośród wszystkich juniorów i młodzieżowców uczestniczących w zawodach. W drugim dniu, potwierdzając swoją doskonałą formę i wygrywając bardzo wysoko wszystkie pojedynki, Filip Szelaąg zdobył Złoty Medal i tytuł Halowego Mistrza Polski Juniorów na rok 2018. Podsumowując, za nami dwie największe krajowe imprezy łucznicze sezonu zimowego z dorobkiem 3 medali - złotym, srebrnym i brązowym oraz 3 tytuły - Mistrza, Wicemistrza i II Wicemistrza Polski, zdobyte przez zawodników klubu łuczniczego A3D z Toszka. Warto nadmienić, że Łukasz i Filip uzyskując za rok 2017 mistrzowskie klasy sportowe, jako dwóch zawodników z Toszka wśród dziesięciu z całej Polski, otrzymali nominacje do Kadry Narodowej Polskiego Związku Łuczniczego, będące podstawą powołań do reprezentacji Polski na zawody międzynarodowe Europy i Świata. Klub Łuczniczy A3D TOSZEK prowadzi nabór do sekcji łuczniczej przez cały rok, preferowany wiek od 12 lat bez względu na płeć, w szczególności zachęcamy dziewczyny i panie roczników 2002 i wyżej. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt email: klub@archery3d.pl

Roman Krupa

foto: Roman Krupa

foto: Roman Krupa

TOMASZ PISZE O NAS... FELIETON

Wielkanoc to wymagający nauczyciel

Każdy, kto czytał pierwszą część „Opowieści z Narnii” C.S. Lewisa zna historię zdrady Edmunda i jego ratunku, którego podjął się lew Aslan, oddając własne życie za chłopca. W opowieści tej można się doszukać oczywistej aluzji do historii, którą pod koniec marca i na początku kwietnia będzie świętowała ogromna część Polaków. Wiele czasu zajęło mi dostrzeżenie, że przedstawienie lwa z ogoloną grzywą, bitego i oplukanego, otoczonego przez wrogów i na końcu bezlitośnie zamordowanego dla ratunku kogoś, kto do niedawna w ogóle go nie znał, to tak naprawdę jeden z najlepszych sposobów na ukazanie w alegoryczny sposób tego, co dwa tysiące lat temu zrobił Chrystus. Historycy dowiedli, że Jezus Chrystus poniósł najbardziej haniebną w tamtych czasach śmierć – został ukrzyżowany. W czasach Imperium Rzymskiego, jak można przeczytać na portalu www.imperium.romanum.edu.pl: „krzyżowanie było formą kary śmierci stosowanej w starożytności

m.in. przez Persów, Rzymian, Fenicjan i Kartagińczyków, jako forma hańbiącej egzekucji na niewolnikach, buntownikach i innych osobach niebędących pełnoprawnymi obywatelami. Jedynie obywatel niskiego stanu (humiliores) mógł zostać skazany na taką śmierć – w przypadku ciężkiego przestępstwa, np. zdrady własnego kraju.”

Jezus, tak jak i Aslan, nie popełnił żadnego ciężkiego przestępstwa, nie był też wspomnianym obywatelem niskiego stanu, a jednak umarł w haniebnym i okrutnym sposób. Oznacza to tyle, że ludzka sprawiedliwość skrzywdziła nawet Jego, więc... dlaczego zdarzają się ludzie, którzy wciąż oczekują, że świat ich względem będzie zachowywał się sprawiedliwie? To tylko pierwsza refleksja, która nasuwa mi się w kontekście najbliższych Świąt, a tych lekcji może być o wiele więcej.

Dlatego warto w tę Wielkanoc poświęcić się wyniesieniu nowej nauki z historii, którą kolejny raz usłyszymy. Historii, któ-

ra wykracza daleko poza symbol poświęcenia koszyczka raz do roku, a jest tak bogata, że nawet słysząc ją po raz któryś, wciąż można czerpać nowe lekcje i odnosić usłyszaną opowieść do własnego życia. Oprócz przyjrzenia się świętowanej historii, warto spojrzeć na sposób jej celebrowania, w tym na post, który, również dla mnie, jest jednym z największych wyzwań Wielkanocy. Podejście do postu na zasadzie przykrego obowiązku warto zamienić na myślenie, że post to dla charakteru dokładnie to samo, czym jest trening fizyczny dla ciała.

W Święta będzie wiele okazji, żeby rozwijać zarówno swój charakter, jak i umysł. Warto wykorzystać każdą szansę na rozwój, a żeby nie wszystko było takie trudne, to za jedną część nauki niech posłuży obejrzenie z całą rodziną w Niedzielę Wielkanocną pierwszej części „Opowieści z Narnii”. Serdecznie polecam i życzę Ci wesołych Świąt!

Tomasz Sobania

GAZ-SYSTEM ROZPOCZYNA BUDOWĘ GAZOCIĄGU TWORÓG – KĘDZIERZYN-KOŹLE

NA TERENIE GMINY TOSZEK POWSTAJE JEDEN Z KLUCZOWYCH DLA WZMOCNIENIA BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO POLSKI PROJEKTÓW.

Gazociąg relacji Tworóg – Kędzierzyn-Koźle o długości 43,4 km i średnicy 1000 mm zostanie wybudowany na terenie województwa śląskiego i opolskiego w gminach: Tworóg, Wielowieś, Toszek, Rudziniec oraz Kędzierzyn-Koźle. W gminie Toszek inwestycja będzie prowadzona na odcinku 7 km w sołectwach Boguszyce, Ciochowice, Toszek, Pisarzowice, Wilkowiczki, Kotliszowice. Za realizację tego projektu odpowiada **Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM**, spółka Skarbu Państwa o znaczeniu strategicznym dla polskiej gospodarki. Jej kluczowym zadaniem jest transport paliw gazowych na terenie całego kraju do sieci dystrybucyjnych oraz do odbiorców końcowych podłączonych do systemu przesyłowego. GAZ-SYSTEM to doświadczony inwestor, który w ostatnich latach wybudował ponad 1200 km nowych gazociągów przesyłowych. W ramach obecnego programu inwestycyjnego do 2025 r. spółka planuje wybudować ponad 2000 km nowych gazociągów w zachodniej, południowej i wschodniej części Polski.

Warto zwrócić uwagę, że w ramach inwestycji powstanie również węzeł gazowy w Gminie Tworóg. Spółka GAZ-SYSTEM zaprojektowała na nim słuzę nadawcze i odbiorcze tłoka, które umożliwią czyszczenie i konserwację gazociągów. GAZ-SYSTEM podczas realizacji każdej inwestycji stosuje nowoczesne i sprawdzone technologie. Wykorzystuje przy tym najlepszej jakości materiały oraz najnowocześniejsze systemy zabezpieczeń. Przez cały okres realizacji inwestycji będzie zapewniony profesjonalny nadzór inwestorski i przyrodniczy, który będzie czuwał nad poprawnością wykonania inwestycji pod kątem technologii, bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Nowy gazociąg będzie połączony z budowanymi gazociągami: Tworóg – Tworzeń oraz Zdzeszowice – Kędzierzyn-Koźle. Generalnym wykonawcą robót budowlanych jest firma **IDS-BUD S.A.**, nadzór inwestorski nad realizacją budowy pełni z kolei SGS Polska Sp. z o.o. Wykonawcą dokumentacji projektowej oraz nadzoru autorskiego nad inwestycją jest MGGP S.A.

Wykonawca robót budowlanych przynajmniej na 28 dni przed rozpoczęciem

robót zawiadamia o tym fakcie – pocztą – właścicieli nieruchomości, przez które będzie przebiegał gazociąg. Przed rozpoczęciem prac budowlanych wykonawca ma obowiązek opisać stan nieruchomości, tj. wskazać rodzaj upraw, zieleń (drzewa i krzewy) oraz inne elementy zagospodarowania.

Prace w terenie rozpoczęły się od geodezyjnego wytyczenia pasa montażowego, w ramach którego będzie prowadzona budowa gazociągu. Następnie wykonano wycinkę drzew i krzewów w tym pasie. Na drugą połowę kwietnia br. zaplanowane jest odhumusowanie terenu pod wykop. Z kolei w sierpniu br. rozmieszczone zostaną rury wzdłuż pasa montażowego, a zakończenie robót budowlanych na terenie Gminy Toszek nastąpi w drugiej połowie 2019 r. Budowa całego 43 km odcinka gazociągu powinna zakończyć się w styczniu 2020 r.

Przed uzyskaniem pozwolenia na użyt-

potrzeby realizacji inwestycji oraz sporządzenia protokołu odbioru nieruchomości, który powinien podpisać właściciel nieruchomości.

Właścicielom gruntów, przez które przebiegać będzie gazociąg przysługuje odszkodowanie. Wojewoda w wydanej po zakończeniu budowy decyzji administracyjnej w zakresie odszkodowań, ustali wysokość odszkodowania za ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ustanowieniem strefy kontrolowanej gazociągu, zajęciem nieruchomości na okres budowy oraz za szkody rolnicze i inne powstałe w trakcie budowy gazociągu m.in. za utratę korzyści w przypadku pobierania przez właścicieli gruntów dopłat bezpośrednich lub dopłat z tytułu prowadzenia programów rolno-środowiskowych.

Projekt został wpisany do katalogu inwestycji towarzyszących inwestycjom w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu. Natomiast Komisja Europejska nadała inwestycji status projektu o znaczeniu wspólnotowym

(PCI). Inwestycja jest dofinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020.

Dzięki realizacji tego projektu nastąpi zwiększenie zdolności przesyłowych oraz uatrakcyjnienie terenów pod nowe inwestycje w regionie, natomiast w skali kraju efektem realizacji inwestycji będzie poprawa bezpieczeństwa i dywersyfikacja dostaw gazu ziemnego do Polski.

Ważną korzyścią dla społeczności lokalnej będzie corocznie odprowadzany przez spółkę GAZ-SYSTEM podatek od nieruchomości stanowiący 2 proc. wartości infrastruktury gazowej zlokalizowanej na terenie gminy.

Więcej informacji o inwestycji znajduje się na stronie internetowej www.gaz-system.pl oraz na portalu społecznościowym Gminy <https://pl-pl.facebook.com/toszek>

kowanie gazociąg podlega próbom ciśnieniowym: wytrzymałości, szczelności i próbom specjalnym, wykonywanym przy udziale Urzędu Dozoru Technicznego, a także odbiorowi technicznemu oraz odbiorowi końcowemu po nagazowaniu i rozruchu.

Właściciele nieruchomości, którzy pobierają dopłaty obszarowe lub uczestniczą w programach rolno-środowiskowych, powinni zgłosić się do **Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Pyskowicach (ul. Kopernika 2)** w celu wyłączenia z dopłat i programów powierzchnię działki, na której prowadzone będą prace budowlane. Wykazy powierzchni przewidzianych na plac budowy, z podziałem na poszczególne nieruchomości, znajdują się w Urzędzie i na stronie internetowej Gminy Toszek.

Po zakończeniu robót budowlano-montażowych wykonawca jest zobowiązany do zrekultywowania gruntu zajętego na